

OSAVUOSIKATSAUS 2/2023

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA 12.9.2023

SISÄLLYSLUETTELO

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALAN 2. OSAVUOSIKATSAUS.....	3
Talousarvion toteutuminen	3
Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset	4

Liite:

1. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan talouden toteuma 1.1. -31.8.2023

Julkaisija

Vantaan kaupunki

09/2023

Kasvatus ja oppiminen

Kansikuvan:

Vantaan kaupunki, Lumon lukio

Kuvaaja: Sercan Alkan

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALAN 2. OSAVUOSIKATSAUS

Kasvatuksen ja oppimisen kärkihankkeen Tikkurilan osaamiskampus on edennyt mm. oppilaitosten hankesuunnitelmalla ja rekrytoinneilla. DigiOne-hankkeen etenee yhdessä hankekumppaneiden kanssa ja pilotointia valmistellaan.

Palkkaratkaisun liittyvä lisätalousarvio on kaupunginhallituksen käsittelyssä syyskuussa. Lisäksi lisätalousarviota tullaan esittämään mm. varhaiskasvatuksen sijaistus- ja avustuskuluihin sekä palvelusetelin kasvaneeseen käyttöön. Lakimuutoksen takia varhaiskasvatuksen tulot arvioidaan toteutuvan talousarviota alhaisemmalla tasolla. Lisätalousarvion tarve ja kokonaisuus varmistuu syksyn aikana.

Talousarvion toteutuminen

Kunta-alan palkkaratkaisuihin liittyvien erien määräraha on talousarviossa varattu Kaupunkistrategian ja johdon toimialalle. Kesän aikana tuli voimaan yleiskorotukset ja kesäkuussa henkilökunnalle maksettiin kertaerä. Lisäksi päätettiin paikallisista järjestelyvaraeristä. Näiden päätösten määräraha vaikutus jaetaan syksyllä toimialoille (KH 4.9.), josta kasvatuksen ja oppimisen toimialalle kohdistuu 8,9 milj. euron lisätalousarvio.

Suomen – ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan talousarviota alhaisemmalla tasolla johtuen 1.3.2023 voimaan tulleesta asiakasmaksulain muutoksesta, jolloin maksujen määräytymisen perusteena käytettäviä tuloajoja nostettiin 33 %. Asiakasmaksulain muutos vahvistettiin vuoden 2023 talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Talousarviota rasittavat varhaiskasvatuksen sijaisten ja avustajien kasvanut tarve. Lisäksi sairauspoissaolot ovat edelleen korkeat. Seuren henkilöstövuokrauksen kasvaneen käytön ja hinnankorotusten aiheuttamaa kustannusten kasvua ei kateta kokonaan henkilöstökulujen määrärahan alituksella, joten tarve lisätalousarviolle on olemassa.

Varhaiskasvatuksen toimintamenojen ylitykseen sisältyy 3,0 milj.€ yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannuksia. Palvelusetelin piirissä on 160 lasta enemmän kuin talousarviovaiheessa ennakoitiin. Lapsimäärän kasvu ja varhaiskasvatustalouden muutos lasten tuesta ja siihen liittyen maksettava korotettu palveluseteliarvo kasvattavat palvelusetelikustannuksia.

Vammaisten lasten ennakoitua suurempi määrä (5 uutta ryhmää) aiheuttaa lisätalousarviopainetta perusopetuksen määrärahoihin.

Varian toiminnan kulut tulevat ylittymään tämänhetkisen ennusteen mukaan noin 2 % vuonna 2023. Valmisteilla on lisäsuoritepäätöksiin perustuva lisätalousarvio Irtaimen omaisuuden investointien ennustetaan alittavan talousarvion viivästyneiden hankkeiden vuoksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kärkihankkeen nimi, Tikkurilan osaamiskampus, vahvistettiin nimikilpailun myötä rakentuvan alueen sekä hankkeen nimeksi. Hankeorganisaatio vahvistui kolmen rekrytoinnin myötä ja hankkeelle nimetty seurantatoimikunta aloitti toimintansa. Kampukselle sijoittuvien kaupungin oppilaitostilojen hankesuunnitelma valmistui ja siirtyy päätöksentekoon suunnitellusti. Lautakunnan hyväksymä asemakaava on nähtävillä. Hankeyhteistyötä tiivistettiin Elinkeinopalveluiden kanssa erityisesti osaamisen ennakkointiin keskittyvän VALUE-hankkeen kautta sekä Big Flash –hankkeen kanssa järjestetyn hackathonin muodossa.

DigiOne-hankkeen kehitystyö etenee seitsemän kunnan (Vantaa, Espoo, Jyväskylä, Lahti, Oulu, Tampere, Turku) ja Kuntien Tieran yhteistyönä. Osaa hallinnon ja asiantuntijoiden kokonaisuuksista ja prosesseista (esim. oppilaaksiotto, koulukuljetus, pedagogisen tuen kokonaisuus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta) määrittellään vielä kuntien asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen pilotointia on valmisteltu ja käyttöönottoon valmistauduttu mm. prosessityöpajoissa. Pilottikoulujen ja hallinnon henkilöstön testaukset ja kokeilut sekä valittujen kokonaisuuksien pilotoinnit alkavat loppuvuodesta 2023.

Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen -toimenpideohjelma koskee kaikkia toimialan palvelualueita. Palvelualueet ovat tarkentaneet sisältöjä omaan toimintaympäristöönsä soveltuviksi ja tekevät ennaltaehkäisevää työtä eri toimintamalleilla esim. seitsemäsluokkalaisten tunnetaito-opetus. Turvallisempi tila- periaatteet on

jalkautettu jokaiseen yksikköön. SchoolDay-palvelua käytetään 4. ja 7. luokkalaisten hyvinvointitiedon seuraamiseen. Someturva-palvelua käytetään anonyyminä työkaluna oppilaiden kohtaaman netissä tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän ilmoittamiseen. Toimialalle on palkattu kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntija, joka konsultoi yksiköitä ja koordinoi pitkittyneiden kiusaamisten selvittelyä ja sovittelua. Lisäksi kaupunki aloittaa yhteistyön Aseman lasten ja heidän K-0-toiminnan kanssa. Peruskouluille pilotoidaan 10 + 1 kouluvalmentajaa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on edelleen erittäin haasteellista toteutetuista lukuisista toimenpiteistä huolimatta. Henkilöstön saatavuushaasteet koskevat myös ruotsinkielisiä palveluita Kelpoisten opettajien osuus on 66 % (618 hlö). Ei-kelpoisia opettajia ja avoimia tehtäviä on yhteensä 318. Kelpoisten erityisopettajien osuus on 54 % (61 hlö) ja ei-kelpoisia erityisopettajia ja avoimia tehtäviä on yhteensä 52. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva on otettu käyttöön ja tehtävään rekrytoidaan jatkuvasti uusia työntekijöitä. Omia varahenkilöitä on saatu palkattua 22. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan oppisopimusmahdollisuus alkoi 1.8. Varian ja Step-koulutusjärjestäjän yhteistyövoimin. Saatavuustoimenpiteitä jatketaan kaupunkitasoisen suunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksessa olevista lapsista aiempia vuosia suurempi osuus on alle 3-vuotiaita, mikä vaikuttaa henkilöstötarpeen kasvuun. Vuonna 2022 Vantaalla syntyi noin 200 lasta enemmän edellisiin vuosiin verrattuna ja näitä lapsia on nyt tullut varhaiskasvatukseen. Myös perhevapaaudistuksen myötä varhaiskasvatukseen on tullut entistä nuorempia lapsia.

Esi- ja perusopetus ovat yhdessä kilpailuttaneet erityisopettajien pätevyitysmiskoulutuksen, joka käynnistyy syksyllä 2023. Koulutukseen otetaan 40 perusopetuksen opettajaa ja 20 varhaiskasvatuksen opettajaa.

2. ja 7. luokkalaisten osaamista kartoittavat äidinkielen ja matematiikan raportit osoittavat, että vantaalaisten kolmasluokkalaisten matemaattisen osaamisen valmiudet ovat yleisellä tasolla hyvät. Äidinkielessä 2. luokkalaisten osaaminen on parantunut, mutta 7. luokkalaisten osaamisessa ei ole merkittävää muutosta.

Peruskouluikäisten oppilasprofiilissa tapahtuu jatkuvasti muutosta. Valmistavaa opetusta tarvitsevia ulkomailta muuttavia oppilaita on koko ajan enemmän. Lisäksi vammaisopetuksen oppilasmäärän kasvu on suhteellisesti paljon suurempi kuin

muun oppilasmäärän. Lisäksi muita erityistä tukea tarvitsevia oppilaita on aiempaa enemmän. Tämä aiheuttaa paineita tilatarkastelulle.

Kansallisten arviointien ja toimialan oman tiedonkeruun pohjalta on päätetty tehdä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ulottuva S2-oppijoiden osaamisen lisäämisen suunnitelma, jossa painotetaan ennen kaikkea lukutaitoa.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämiseen on saatu lisäresursseja. Monikulttuurisuusasian koordinaattorit aloittaneet sekä Variassa että lukioissa ja lisäksi lukiokoulutuksessa on aloittanut kaksi kielikoordinaattoria. Lukiokoulutuksessa aloitetaan uuden monimuoto-opiskeluun perustuvan opiskelun tukimuodon pilotointi. Opiskelijoiden hyvinvointia tukevat opiskeluhuolto- ja erityisen tuen suunnitelmat on uudistettu. Vuoden 2024 lukiokoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseksi on aloitettu tarveselvitys ja hankesuunnittelu opetuksen lisätilojen hankkimiseksi. Varian Vehkalan kampuksen rakentaminen on aloitettu kesällä 2023 ja sen on suunniteltu valmistuvan kesällä 2025.

Varian hakijapalveluiden kehittäminen on edennyt pilotoinnin kautta toteutusvaiheeseen. Hakijapalvelut -tiimi käynnisti toiminnan 1.8.2023 ja jatkuvan haun prosessi on uudistettu ja kuvattu. Varian opiskelijamäärä on kasvanut ja OKM:n vuodelle 2023 myöntämä tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä ylittyy tämä hetken ennusteen mukaan noin 10%. Eniten kasvua on ollut oppisopimuskoulutuksessa ja tutkintoon valmentavassa koulutuksessa (TUVA). Variasta on valmistunut vuoden 2023 aikana tutkintoon, osatutkintoon tai TUVA-koulutukseen yhteensä 1371 henkilöä.

Kasvatuksen ja oppimisen talouden toteuma 1.1.-31.8.2023

		Tilinpäätös 2022	Talousarvio yhteensä 2023	Kum. toteuma 1-8/2023	Kum. toteuma % 2023	Ennuste 2023	TA - TOT
		* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR		* 1 000 EUR	* 1 000 EUR
Kasvatus ja oppiminen	TOIMINTATUOTOT	39 469	37 630	24 108	64,06	39 517	13 523
	TOIMINTAKULUT	-507 760	-525 714	-353 894	67,32	-546 240	-171 820
	TOIMINTAKATE	-468 290	-488 084	-329 786	67,57	-506 723	-158 298
Kasvatus ja oppiminen, brutot yhteensä	TOIMINTATUOTOT	35 975	35 704	21 970	61,53	37 417	13 734
	TOIMINTAKULUT	-438 566	-452 227	-305 216	67,49	-471 617	-147 011
	TOIMINTAKATE	-402 591	-416 523	-283 246	68,00	-434 200	-133 277
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta	TOIMINTAKULUT	-101	-90	-54	60,53	-90	-36
	TOIMINTAKATE	-101	-90	-54	60,53	-90	-36
Johto ja yhteiset palvelut	TOIMINTATUOTOT	798	400	2 923	730,79	400	-2 523
	TOIMINTAKULUT	-9 592	-5 923	-3 542	59,80	-5 923	-2 381
	TOIMINTAKATE	-8 795	-5 523	-619	11,21	-5 523	-4 904
Perusopetus	TOIMINTATUOTOT	18 297	18 143	8 374	46,16	19 829	9 769
	TOIMINTAKULUT	-222 431	-232 361	-155 042	66,72	-235 634	-77 319
	TOIMINTAKATE	-204 135	-214 218	-146 668	68,47	-215 805	-67 550
Varhaiskasvatus	TOIMINTATUOTOT	16 341	16 573	10 416	62,85	16 617	6 157
	TOIMINTAKULUT	-192 707	-199 228	-136 969	68,75	-215 283	-62 259
	TOIMINTAKATE	-176 366	-182 655	-126 553	69,29	-198 666	-56 101
Svenskspråkiga servicen	TOIMINTATUOTOT	540	589	258	43,76	571	331
	TOIMINTAKULUT	-13 735	-14 626	-9 609	65,70	-14 687	-5 017
	TOIMINTAKATE	-13 195	-14 037	-9 351	66,62	-14 116	-4 686
Toinen aste (netto)	TOIMINTATUOTOT	3 495	1 926	2 137	110,97	2 100	-211
	TOIMINTAKULUT	-69 194	-73 487	-48 678	66,24	-74 623	-24 809
	TOIMINTAKATE	-65 699	-71 561	-46 540	65,04	-72 523	-25 021

HUOM! Kirjauskausi kesken. Toteumatilanne 4.9.2023

